

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo Assumptionis Deiparæ Virginis. Quæ est ista, quæ progreditur
quasi, &c. Cant. 6. 1. De supereminente B. Mariæ Virginis præcellentia. 2.
De eius obdormitione. 3. De conuenientia suscitandæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

concupiscentiarum ardores suffocare & ob-
ruere mereamur, atq; inde de efferata brutalium
passionum nostrarum tyrannide, & omnibus
mundi tribulationibus triumphantes, tandem
aliquando decurso vitæ presentis curriculo, ad
æternæ gloriæ repotia admittamur; ad quæ
nos vnus in personarum Trinitate Deus, atq; is
optimus maximus, deducere dignetur. Amen.

IN FESTO ASSVMPTIO-
NIS DEIPARAE VIRGINIS,

Partitio.

- I. De sepe remimente B. Mariae Virginis pra-
cellentia.
- II. De obdormitione Deiparae.
- III. De conuenientia suscitandae Mariae & ser-
uandae ab incorruptione.
- IV. Probabilitates alia super eodem privilegio.
- V. De triumpho & gloria assumpta.
- VI. De cultu Virgini & matri debito.

*Qua est illa qua progreditur, quasi aurora
conspurgens, &c. Cant. 6.*

FIGURA.

MAERIA illa, prodigiosa & admirabilis
maius Noei, inquam, arca, postquam lon-
go tempore diluuij aquis, fluctibus & tē-
pestatibus agitata, procellis & tempestatibus
cō-russa innasset, in montibus Armeniae tan-
dē ite. Hodie verò videmus gloriosam Ma-
riam Virginem, verā arcam, quæ verū Noeum
saluatorem & restauratorē totius vniuersi tu-
lit, postquam longo tempore super aquas, &
miseria & tribulationum vitæ huius tentatio-
num ventis pulsata, & tot tantarumq; tempe-
statibus ac procellis aduersitatibus agitata, na-
tasset, in montibus æternis subfuisse. Est
hoc festi gloriosæ Assumptionis occasio &
subiectum, subiectum triumphis & mirabili-
bus plenum, subiectum quod homines simul &
Angelos ob Reginae suæ coronationem recreat
& gaudio replet. Tu vero sacratissima Virgo,
quæ hodie instar auroræ ascendis, quæ pulchra
vt luna es, electa vt sol, & terribilis vt castro-
rum acies ordinata, cum de tuo his honore aga-

tur, tua gloria in aciem hic veniat, nobis gra-
tiam impetra, operam cœlestem implora, cym-
bam hanc nostram dirige, cumq; hodie te An-
geli cœlum ingredientē noua quadam saluta-
tione cōpellent, nos veteri te salutatione, quæ
tibi olim ab Angelo Gabrielis impertita fuit,
compellabimus, communi voce dicentes.

AVE MARIA.

Magnus ille, celebris & admirabilis pictor
Apelles, de quo tanta tradit, quemq; tanti o-
lim fecit Antiquitas, vt nomen suum ad po-
steros egregio quodam opere transmitteret, opera
Venerem quandam pingere voluit, quam vt
perficeret & omnibus numeris absolutam red-
deret, detē ipsos annos in illa depingenda im-
pendit, sed tantum huc contulit ingenij, labo-
ris, industriæ & artificij, nullum vt simile opus
à quoquam fuerit alias elaboratum: adeo, vt,
cum publice Athenis spectanda propo-
sita es-
set, & omnes eam extolleret & pro dignitate
admirarentur, vt pote quæ omnium animos
& oculos simul raperet, iuuentus Atheniensis
in eius amorem exarserit: quam obrem visum
senatus ad desideria laiciuorum, & lubrico-
rum cupiditatem restringendam, imaginem
tollere, eamque in loco aliquo non ita patu-
lo ponere, ne quam forte resp. corruptionem
afferret, & adolescentum animos nouo cupi-
ditatis fomite succenderet.

Magnum hoc & stupendum artis & naturæ
miraculum: sed non sunt huic imagini cogita-
tiones vestrae ita affigendæ, auditores, vt auel-
lere nequeatis, nam quid aliud longe dignius
admirari & obstupefcere par est. Videre quippe
hic licet opus cētuplo perfectius, admirabilius
& subtilius: videre licet, inquam, pulcherri-
mam, elegantissimam perfectissimam imagi-
nem, qua nulla in mundo vnquam conspecta
fuit dignior. Imago hæc Deipara est, non Dea
impudicitæ, & laiciuæ verius, sed sacratissi-
ma Maria Virgo, omnis castimonie regina.
Qui eam depinxit pictor, Spiritus sanctus est,
quod impensum est tempus, quinque annorum
excedit millia, sed opus ipsum & imago adeo
præclara sunt, vt cum in die natiuitatis esset in
terra ad spectandū propo-
sita, & hodie in die as-
sumptionis in cœlum euecta, totus orbis ob-
stupescens confiteatur nihil se vnquam simi-
le esse.

le conspexisse, vnde canit Ecclesia:
Nec primam similem visa est, nec habere sequentem.

3. Reg. 20.
Libro tertio Regum dicitur Salomon regium construxisse thronum, idque ex ebore, & auro mundo eum conuexisse, & ecce addit scriptura simile nihil vtroquâ conspectû fuisse, *Non est factum tale opus in vniuersis regnis.* Regum Rex Deus cum virginem hanc conderet, quæ veri Salomonis Christi esse debebat thronus, eamque ex ebore castitatis efformaret, & mun'issimo varietatis auro conuestiret, tam luculentû id opus fuit, nihil vt in omnibus mundi regnis simile apparuerit, nec in Angelorum regno in cælo, nec hominum in terra.

Deipara throno Salomonis assimilata. 3. Reg. 6. 3. Reg. 5.
Scriptura de templo Salomonico agens, res tam nouas & admirandas profert, vt nisi credere teneremur, quod Dei verbum sit fallere nescium, incredibilia crederemus, quod nimirû, *Aedificauit eam annis septem, cum tamè quotidie septuaginta millia onera portantium, & octoginta millia lato motum in eo occuparentur.* Ipse quoq; ædificij fabricator & constructor dicebat, *Grande opus, nec enim homini preparatur habitatio, sed Deo.* Sane quicumq; magnitudinem, maiestatem, & quidquid in prædestinatione & perfectione Virginis huius peractum est, propius intueri voluerit, quod quinque annorum millibus & amplius in eius consummatione laboratum sit, quodq; vniuersa Trinitas in ea perficienda a laboraritis merito Salomonis hæc verba repetere potest, *Grande opus, admirabile, & non nisi ab omnipotentis Dei manu profectum, nec proinde mirum cuiquam videri debet, si opus sit admirabile, Neque enim homini preparabatur habitatio, sed Dei filio, cuius illa esse Mater debebat.*

1. p. 9 25. art. 4.
Deipara opus Dei primariû.
Quamobrem D. Thomas cum eius mirabilia, dotes, gratias, & perfectiones considerasset, tandem concludit, ipsam quoddam omnipotentis Dei opus, & singulare quidem existisse, sed perfectum adeo & admirabile, vt Creator ipse maius aut perfectius aliquid efficere non posset. Omnipotentiam enim Dei examinans, & inuestigans, num agens illud infinitum & æternum pulchriora & præclariora, quædam facere posset quam ea quæ fecisset, & mundû aliquem ab ipso quo fruimur perfectiorem fabricare, concludit tandem & asserit, posse. Triamena ab ipso facta tam perfecta, vt imposse-

rum perfectiora excellentioraue efficere nequeat, scilicet ipsam, quam Beatis parauit gloriam & compensationem, deinde Iesum Christum, in quantum erat homo, deniq; gloriosam Deiparâ Mariam: nam vt priorum ratio omitatur, creaturam aliquam Deus altius eleuare non poterat, aut maiorem ei honorem, gratiâ aut perfectionem conferre, quam creatoris illam matrem, & cæli terræq; Reginam constitutere. Quod ipsa Virgo etiam obstupescens, alios admirari etiam cogens ait, *Quia fecit mihi magna qui potens est.* Quasi diceret, magnificare Dominum debet anima, eiusq; potentiâ deprecare, quod in me magna pararit, & sancte (Virgo sacratissima) ita magna & eximia, nihil vt maius digniusue dici aut fingi poterit.

Et sane omnipotens Deus magna in Virgine hac fecit; primo in eo quod glor'â illius spectat, illam hodie super omnium tû Angelorum, tum Sanctorum gloriam extollendo, deinde etiam quo ad gratiam, vt potè cui maiorem ampl'ioemque hac in vita gratiam quam omnibus simul creaturis communicarit, tum deniq; quo ad naturam, plura siquidem illi merita ac dotes maioremq; pulchritudinem contulit, quam alteri cuiquam mulieri, quæ hac aliquando in terra vixerit. Fuit scilicet Deipara vera Apellæ imago, quæ in admirationem amoremq; omnes omnino homines pellexit. Ita hoc prædixit Psalmographus, *Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.* Id est, Ita te, Virgo, perfectionibus locupletabit Deus ac ditabit dotibus, vt ditissimi quique, quos orbis fert, easdem sint admiraturi, magnumque sibi honorem exhiberi putaturi, si vultum tuum adorare & colere posse illis contigerit.

Dionysius Areopagita, cum audiisset tantam è virginali hoc vultu elucere pulchritudinem, patriam reliquisse dicitur, & in ludæam venisse Deiparam. visurus: quam mox vt vidit, maiore è vultu illius pulchritudinem emanantem conspicatus est, quam ab alijs audiisset, quare illam demiratus, & venerandam vultus maiestatem ex oculis & fronte promicantem veneratus ingenue confessus est, se, nisi diuinitatem quandam in cælo latitantem docuisset fides, aliud in terra numen præter hoc ipsum nõ adoraturum, credebaturque nullum diuinus in terra subiectum posse & augustius reperiri.

Milites Assyrii, interea dum Bethuliam obsiderent,

Luce. 1.

Magna Deus in Virgine fecit per gloriam & gratiam & naturam.

Psal. 44.

Judicium Dionysij de Deiparæ pulchritudine.

Judicij 10.

viderent, visa Iudith viduæ pulchritudine capi fuere, quin & ipse Imperator Holofernes, mox ut in conspectum eius venit, oculorum illius illicio inescatus est, & confessus, similem aut parem se nunquam conspexisse, *Cumque intrasset ante faciem eius, statim captus est in suis oculis Holofernes.* Nulla fuit cum Deiparæ pulchritudine Iudithæ pulchritudini affinitas, comparatio nulla, fuit enim totius vniuersi admiratio, naturæ stupor, omnisq; tum cœlestis, tum terrenæ venustatis ornamento. Atq; ideo fideles omnes Ecclesiæ militantis milites, qui eandem vel in terris cogitationum oculis videre potuerunt, confestim vultus illius pulchritudine, & animæ dotibus capti & illecti fuerunt, vt libere aperteq; confessi sint, nihil vnquam solem vidisse admirabilius, atq; hinc extra se rapti, inq; illius affectu transformati, suum illi obsequium, affectum & cultu lubenter meritoque, ab eo momento, dedicauerunt.

In officijs Cicero de virtutis venustate ac splendore loquens, tam venustam eam & eximiam esse tradit, vt si humanis cerni posset oculis, admirabile sui in animis hominum excitaret desiderium, atq; omnes in amorem suum pertraheret. Quod orator ille de virtutis dignitate, mihi potiori iure de Deipara virtutum omnium Regina dicere licuerit, dico igitur tantum illam pulchritudinis in vultu, tantum in animo gratiarum continere, nullus vt vnquam propius illam sit intuitus, qui non eandem admiratus sit, & eius exemplo ad virtutum ac vitæ imitationem fuerit incitatus. Non loquar hic de hominum stupore, non dicam quo modo eam creaturæ omnes sint demittatæ, quo ad Angelorum admirationem, stuporem meritorumq; illius prædicationem descendã. Audite enim vt illa cœlum subeunte, admirantes, consternati, percussiq; clament: *Qua est ista, qua progreditur quasi aurora conjurgens, pulchra vt Luna, & electa vt Sol?* Subiectum hoc thema meæ panegyreos, quam vt debito ordine profequar, primo mortem & assumptionem Deiparæ proponam, deinde illius ad cœlos ascensum describam, & gloriæ magnitudinem recensebo.

II. Nonnullorum opinio Virginem vna cum Filio exiit. *Beff. de Sanctis.*

vti nonnullorum scriptorum sententia fuit, sed longo post illum tempore mortem obiisse, quod mysterij huius & historiæ summa est & breue compendium. Certum quidem est ac manifestum, nullum in sacris litteris reperiri locum, qui Virginem mortuam doceat, adeo vt credere possemus, nunquam illam mortuam fuisse, vt indubitate Enoch, Eliam, & Ioannem Euangelistam mortem non sensisse credimus, qui tamen in fine sæculorum morturi sunt, vt ipsa Apocalypsis tradit, cum nullo scripturæ haberi possit testimonium, quod refragetur: Discimus quidem generaliter è sacris litteris omnibus mortem oppetendam: *Statutum est omnibus hominibus semel mori,* ait Apostolus, & *quis est homo, qui v. uet. & non videbit mortem?* canit Dauid: at hunc aut illum mortuum esse, non traditur, at è cõtra è scriptura erui potest, aliquos nondum obiisse. Verum sacra & sancta docet traditio, quæ per tot iam secula inuiolata permansit, virginem vere obiisse. Traditione igitur id constat, non vero è scriptura.

Apoc. 12.

Hebr. 9.

Psal. 118.

Traditione constat, Virginem obiisse.

Dicere vero vna cum filio illam obiisse in Virgine tristi Caluarie tragœdia, Scripturæ simul & vna cum filio Euangelistis aduersatur. Constat enim Sacratissimam Virginem, filio pariente & in crucem Euangelio sublato, iuxta crucem firmam infra & tamque repugnat-constitisse. Quin & in Actis Apostolorum traditur, illam post filij ascensionem vna cum Apostolis in die Pentecostes Deum orasse, *Hæ omnes erant perseverantes in oratione cum mulieribus & Maria Matre Iesu & fratribus eius.* Ad hæc Ecclesiastica historiæ docent, Dionysium Areopagitam illius videndi causa in Iudæam profectum, eamq; tot à morte filij annis in terra conspexisse.

Cur Virgo post filium vixerit.

Igitur vna cum filio non est mortua, sed longo deinde post tempore idq; duas ob rationes prægnantissimas, primam quæ ipsam spectat, alteram quæ nos, vt scilicet ipsa merita varia coaceruaret, ac velut fascem colligeret: cum enim vita hæc ad merendum concessa sit: hinc diutius viuere illam permisit Deus: nostri vero respectu, vt hac ratione varijs hæreticis via obstrueretur, ac præsertim Manichæis, creditibus Christi corpus verum non fuisse corpus, sed phantasticum, euanidum, apparens, aeris: quos vt conuinceret Christus, Virginem vt Matrem suam in terra cummorari voluit, vt

000

fidelijs

fidelis ac vera testis foret, omnesq; illam conspicari sibi persuaderent, filium verum ac reale corpus habuisse, quale habere matrem videbant.

Aliam adhuc rationem adfert Anselmus, docetq; idcirco vitam illi productam, vt in filij absentia Apostolos, ceterosq; fideles edoceret, Ecclesiæq; solatio foret. Prouidit solerte haud dubie natura, vt Sol & Luna numquam simul à terra absint, adeo vt Sole absente Luna radios & lumen diffundere soleat. Maior etiam fuit sapientia naturæ ipsius auctoris in Ecclesiæ suæ bono procurando, censebat enim, rationi consentaneum non esse, vt Christo Sole iustitiæ in cœlum sublato, Luna, id est, Deipara, quæ pulchra vt luna, simul cum ipso in cœlum ascenderet, mansit hæc igitur superstes, ad Ecclesiam illustrandam, & fulgore suo illuminandam.

Opinio nonnullorum Virginem morte violenta obiisse.

Deut. 27.

3 Reg. 6.

At quo mortis genere sacratissima hæc Virgo occubuit? nonnulli, martyrio & morte violenta illam extinctam credunt, verbis illis Simeonis innixi, *Tuam ipsius animam doloris pertransibit gladius.* At fallum hoc est, & contrarium figuris affirmari potest. Nam in Deuteronom. Mos præcepit Deo, *Aedificabis ibi altare Domino Deo tuo de lapidibus, quos ferrum non tetigit.* Vti Deus ferrum tangere lapides altaris vetuit, ita & Virginis huius membra.

Libro tertio Regum velut miraculum refertur, numquam malleum, securim, ferram, aut aliquod ferramentum in Dei domo esse exauditum, interea dum ædificaretur, *Malleus & securis, & omne ferramentum non sunt audita in domo Domini, dum ædificaretur.* Ita quoque gladius nullus, nulla violentia, aut cruciatus in virginis huius corpore, quod vera Dei domus, cum ex hoc mundo decederet, fuit exauditus.

Dicendum igitur, alijs curiositatibus relictis, filij sui morte eam extinctam esse, quod hæc ratione probat. Eandem quam filius vitam vixit Virgo, eadem ergo qua ille morte extincta: non quod eandem Christum & Matrem animam habuisse velim, sed eo modo, quod dicitur in Actis, *Credentium vnum cor & animam fuisse,* idque vt magnam vnionem communionemque, quæ inter primitiæ Ecclesiæ fideles erat. amor porto & vnio Christi inter & Matrem adeo perfecta erat, vt vna amborum vita esset. Atq; vt de se Paulus ait, *Vno ego, iam*

Virgo morte filij sui extincta est.

Act. 4.

Gal. 2.

non ego, vniuit vero in me Christus, ita Virginis anima filio sic vnita erat, vt merito paradoxice dicere possit, *Vno ego, iam non ego, vniuit autem in me Filius.* Cumque vita filij vixerit, sequitur etiam morte illam filij occubuisse.

Tanta Jonathan inter & Dauidem fuisse scribitur coniunctio, vt anima Ionathæ anime Dauidis agglutinata amoris visco diceretur. *Anima Ionathæ conglutinata erat anima Dauidis, & dilexit eum Ionathas quasi animam suam, &c.* Quam igitur magnus fuisse amor Virginis erga Filium credendum est: an non dicendum, Mariæ animam animæ Iesu adhaesisse agglutinatam. Filiumq; à matre velut animam suam dilectam? Adeo vt vna parte extincta, alteram eodem vulnere occubuisse credendum sit. Atq; hæc fuit Simeonis Prophecia, qui Virgini hoc mortis genus prædixit, *Tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit.* Loci huius interpretes hoc modo illum exponunt, spiritualis passionis gladius, id est, tormenta crucis, animam tuam transtulerant, ad mortem vsq; te fauciant, & verbo vt dicam, morte filij tui occumbes.

Cum vehemens quidam ictus & magna violentia corpori infligitur, sæpè ipsum traiecit & transfadigit, vt & proxime astans eodem sæpe vulneretur. Ita quoque tormenta crucis tanta violentia inflicta non modo Christum in cruce mori coegerunt, sed & gloriose Virginis animam, quæ filij sui animæ conglutinata erat, & cruci quam proxime adstabat, transtulerant.

Cervi venatorum faucij iaculis in ipso mori loco quamprimum non solent, sed per agros & auias fugientes, letale corpore nihilominus vulnus tenentes, procul à venatoribus emoriuntur. Mors venatrix quædam cruenta cum in ipso Caluarie loco magnum illum ceruum, Iesum Christum occidisset, & eodem ictu præclaram illam ceruam, Deiparam scilicet, vulnerasset, ipsa tamen eodem in loco non exspirauit, sed à monte Caluarie fugitans, & animo ferale & lethale hoc vulnus fouens, non nisi aliquot post annos mortua est.

Aristoteles litteris prodidit, ceruos Creten- ses, cum telo se vulneratos sentiunt, quamprimum dictamnum querere, quam herbam vbi gustarint, & iacula statim excidere, & plagam coalescere, Nullum Christianum esse credendum.

I. Reg. 11. Dauid & Ionathæ amor.

Luce 11.

Simile.

Aliud.

Mors venatorum similis.

Cervorum Cretenum.

rim; auditores, qui non, ubi oculos in crucem coniecerit, & Dominicæ passionis supplicia perpenderit, compassionis telo intrinsecus in animo sauciatur: sed ceruis hifce Cretensibus perfimiles sumus, vt enim vulnus hoc salutare senserimus, ad mundum quamprimum confugimus, dictamnum consolationum mundanarum, vanitatum ineptiarumque seculariū quæsituri, atque ita clauorum, spinarum, & lanceæ sensum doloremque, quæ cor nostrum ad mortem vsque vulnerant, reijcimus: at gloriofa hæc Virgo ad mortem vsque semel vulnerata, nullum deinde medicamentum aut remedium quæsiuit, sed religiose semper plagas suas seruauit.

At qua tandem morte extincta est? morte filij, porro vt ille ex amore & libere ac sponte mortem oppetit, ita idem quoque de Virgine cogitandum. Hæc scilicet est Magni Alberti opinio, *Virgo præ amore. Et sine dolore mortua est.* Scio Christum Dominum infinita tum in corpore, tum in anima tormenta perpeffum esse: quoad animam quidem, proponite cum vobis in horto gementem & afflictiū, ac præ animi amaritudine dicentem; *Tristis est anima mea usque ad mortem*: quoad corpus vero respicite illum in cruce constitutum. Sed non satis erant hæc omnia ad illi vitam eripiendā, sed solus ei amor vitam eripuit. Testatur hoc in Euangelio dicens, *Animam meam pono*, id est, morti me offero. Neque enim audebat ei mors vincula iniicere eumque comprehendere, atque ideo *inclinato capite tradidit Spiritum*, quem non mors violenter abstulit, sed vltro sponte, libenterque emisit. Ita quoque amor virginem hanc morti coegit, sancta qui ppe & celestis hæc passio ita corpus hoc nobile inuaserat & occuparat, vt tandem ipsam prostrauerit, & animam exire compulerit.

Ignis nube velut carcere quodam conclusus, non quiescit, donec erumpat & violenter sibi exitum pareat. Ignis amoris est Symbolum, qui in animo virginali inclusus, & accensus non prius cessauit, quam animæ exitum de corpore, quod illam captiuam detinebat, pararet. Amor siquidem & mors eiusdem sunt potentia ac virtū & imperio dominioque pares. Vnde Cantica, *fortis est, vt dilectio.* Quasi dilectæ diceret Sponsus, Tanta amoris tui & dilectionis vis est ac robur, quanta mortis, & iurare auiam, mortē

illum mihi illaturum, vitamque erepturum.

An non Davidis filius sororis suæ Thamaris amore dum inardesceret, elanguibat & tantum non emoriebatur. Vnde dicitur, *Ita vt propter amorē eius agrotaret.* Si amor lasciuus & impudicus tantarum apud stolidos Veneris clientes virium est, quantarum amor sanctus, purus & diuinus est futurus? annon ille Virginem elanguere, & tabescere coegit, animamque & vitam à corpore violenter abstulit? adeo vt morte voluntaria spontaneaue extincta sit.

Phoenix omnium auium Princeps, & Arabiæ Felicis incolæ, cum iam annis grauis vitam pertæsus est, ligna calida & bene olentia coaceruat, eaque solis radijs exponens, alas concutit, vt ignem concipiant, quo se aduri sin-
Mors Virginit. Ita quoque Virgo nostra, vera mundi Phoenix, iam senior aromatica crucis ligna, clauos Phœnicis & spinas coaceruans, & alis meditationis succollata, per eadem assidue volitans ignem amoris excitauit, (*Et in meditatione mea exardescet ignis*) qui illam hic assumpsit, vt rediuuam & sospitem in altero mundo sistat.

Sed mortua quamprimum resuscitata est, ita porro hoc prædixerat Psalmographus, *Exurge Psalterium & cithara, exurgam diluculo.* Scio Heronymum, & August. de Christi hoc resurrectione exponere, sed quid impedit, quominus etiam de gloriota illius matre intelligamus? ipsa siquidem verum exstitit Psalteriū, quod superius cecinit, docendo, credendoque mysteria, & lyra, quæ & infimum tonum sonuit, tribulationes & aduersitates vitæ huius perferens, atque hæc ipsa diluculo surrexit, id est, statim à morte, à corruptione, quæ cæteris communis est, libera penitus & exempta.

Voluit in Exodo Deus Arcam foederis è ligno Sethim, quod corruptionem nescit, compingi & construi. Gloriosæ Virginis corpus vera arca fuit, pacis & foederis nostri Symbolum, quæ verum manna, & ipsum legis auctorem in se continebat, ac proinde ab omni liberū esse corruptione debebat, nec in cineres, quibus cetera hominum corpora obnoxia, conuerterent. Prærogatiuam hanc & gratiam præsignarat Propheta, cum diceret, *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*, id est, Virginis nostræ corpus, quod penitus sanctum erat, nec ab illo vnquam peccato profanatum.

ooo Prophe;

Propheta in Christi persona hæc ait, sed lo-
co verborum; *Sanctum tuum*, vertunt nonnul-
li, *carnem meam*: quod Apostolorum Princeps
Act. 2. de Christo interpretatur. qui fieri queat
igitur, Virginis corpus corruptioni obnoxium
esse, è quo suam Christus humanitatem acce-
perat? Ad hæc, si Prophetas quosdam in corpo-
re simul & anima ad cælum sustollere potuit
Deus, cur Virgini matri id ipsum denegarit?

Vnum est, sed non tanti momenti, quod hoc
impediat, generale scilicet illud decretum, ad-
uersus vniuersum hominum genus promul-
gatum, *Puluis es, & in puluerem redigeris*. Nam
multæ ab hac regula dari possunt exceptiones.
Legimus enim Eliam in curru igneo per aera
raptum, nullam corruptionem passum. vbi hic
cineres & puluis? Docet etiam Genesis Enoch
non apparuisse amplius, sed subito disparuisse,
nulla mortis cinerumue mentione facta.
Quamuis certum sit circa mundi finem illos
morituros, vt docet Apocalypsis: Sed aliter se
in Virgine hæc res habet, si enim anima illius
contra vniuersalem illam regulam, *Omnes
peccauerunt in Adam*, &c. Speciali quadam
gratia ab originali peccato præseruata fuit, cur
non corpus quoque illius, eadem gratia ab omni
naturali putredine præseruetur? Quod figuræ
Biblicæ facient manifestius.

In excidio & euersione Ierichuntina cum
omnes domus & basilicæ ad terram dei serentur,
& ferro & igni euertentur, sola domus Raab
conseruata fuit & sospes, quod Iosue explora-
tores occultasset. Audite militare decretum ad-
uersus urbem promulgatum; *Sitque ciuitas hæc
anathema, & omnia quæ in ea sunt Domino. So-
la Raab meretrix uiuat cum vniuersis qui cum
ea in domo sunt, abscondit enim nuntios, quos
diximus*. Ita quoque in generali generis hu-
mani excidio & euersione, in qua cœlesti de-
creto omnia hominum corpora cineribus ad-
iudicata fuerant, sola domus Raab, id est, Dei-
paræ corpus, quod ipsum Iosue, id est, Chris-
tum Dominum sacro vtero suo tulisset & oc-
cultasset, exempta fuit.

Diluuium per vniuersam terræ superficiem
fœniente, si forte meminertis, palatia omnia,
urbes, & integræ regiones, & quidquid in mû-
do esset, euertum & perditum fuit, ac sola Arca
Noei tempestatibus, aquis & vndis resistens,
fluctuauit enatauitque incolumis. Ad eundem

modum in diluuium primæ illius condemnatio-
nis omnia hominum corpora, quæ viua ani-
marum nostrarum domicilia sunt, pereunt &
putrescunt, ac nullum, præterquam virginis,
post filij sui, quod vera illa Noei Arca ena-
uigauit, & nunquam fundum petijt, id est,
nunquam in cineres & corruptionem reda-
ctum est. E sacra scriptura conceptus hic edu-
ctus est, *Tu & arca sanctificationis tuæ*.

Abiathar Sacerdos quod cum Adonia ad-
uersus Salomonem conspirasset, læsæ Maie-
statis crimen ei condonans Rex ait, *Vir quidē
mortis es; sed hodie te non interficiam, quia por-
taisti Arcam Domini Dei coram Dauid, patre
meo, & sustinisti laborem in omnibus, in quibus
laborauit pater meus, &c.* Ita omnipotens
Deus, videns Virginem sub cōspiratione vai-
uersali aduersus maiestatem suam inita, & ab
Adamo in paradiso terrestri tentata compre-
hendi, proinde mortem & corporis putredinē
mereri, gratiam ei præstitit, & prærogatiuam,
quod salutis nostræ arcam, id est, sacram fi-
lij sui humanitatem, portasset.

Omnes filij Iob in morte primogeniti oc-
cubuerunt, corporaque eorum sub ruderibus ac
ruinis domus obruta, adeo vt non nisi, qui rem
nuntiaret, euaserit nuntius, *Et ego solus euasi*.
Verus quidam Iob Deus est, cuius filij omnes
sunt homines, quorum primogenitus ipse fuit
Adā, quo moriente, omnes simul mortui sunt,
omniumque animæ sub peccati originalis rude-
ribus sepultæ, corpora vero morti & cineribus
adiudicata, *Omnes peccauerunt in Adam, &
mortui sunt*: sola hæc euasi Virgo, ac sola di-
cere potuit, *& ego sola euasi*, in die concep-
tionis anima ab originali peccato præseruata, &
hodie corpore illius à cineribus & corruptione
exempto.

Solent apud iudices ciuiles eorū domus, qui
regni & Regum proditores fuere, & aduersus
eorum incolumitatem ac salutem conspira-
runt, euerti & solo æquari, ac fideles Regum
clientes & regni sospitatores huic legi consue-
tudinique obnoxij non sunt. O diuina iudicialia
Quomodo puniri so-
leant Re-
gum prodi-
tores.
Omnes nos Dei nostri proditores existimus,
& aduersus Principis nostri maiestatem in pa-
radiso terrestri conspirauimus, idcirco in cri-
minis expiationem, domus nostræ, id est, cor-
pora morte euertuntur, & in cineres redigun-
tur, idque irreuocabili hoc decreto, *Puluis*

4 Reg. 2.

Gen. 4.

Apo. 12.

Ios. 6.

Virginis
corpus
cum domo
Raab com-
paratum.

Gen. 6.

Virgo lena. *Et in puluerem redigeris.* At Virgo hæc, quæ per Deo si nullam unquam proditionem machinata erat, sed Deo suo & Regi fida semper exstiterat, à legis huius rigore eximi debebat: ideoque corpus illius quamprimum vt sepulchro illatum fuit, resurrexit, nec corruptionem aut putredinem sensit.

Naturæ. Augustus Cæsar cum Alexandriam Aegypti metropolim obsidione premeret, eamdem euertere, aut muros eius solo prosternere noluit, eam solum ob causam, quod magnus eam Alexander excitasset, & in suam habitationem delegerat. Non potuit igitur Magnus ille orbis Monarcha Deus, omnia corpora hominum euertere, & in cineres ac vermes redigens, pati, vt Virginis nostræ corpus periret & corruptioni succumberet, tam sancta, inquam, ciuitas, æterni Dei manu fundata, *Et ipse fundauit eam altissimus*, & quam filius unigenitus sibi ad habitandum delegasset.

Cant. 7. Legitur in Canticis, *Quam pulchri gressus tui filii Principis, in calceamentis tuis.* De Virgine Deipara, cœlesti Regina hoc interpretor, ac duo, quos fecit passus, pulchri supra modum fuit, primus in conceptione, qui primus est passus ad vitam hanc ingrediendam, hunc illa fecit ab originali tunc peccato exempta, alter in obitu, qui vltimus est, quo à vita egredimur, ac in quo tanta felicitas eius fuit, vt ne in terram decideret, cauere potuerit, id est, ne corpus in cinerem ac puluerem conuerteretur. At gressus quem calceata & vestita fecit, nam ad cœlum corpore vestita atque induta, præter aliorum beatorum consuetudinem ascendit. Hunc mihi conceptum S. Bernardus suggestit, qui per calceamentum hoc corpus intelligi vult, quo anima, non secus ac mortui animalis exuijs induta est.

1. Reg. 30. Adeo vt corpore simul & anima ad cœlum ascenderit eisdem quibus filius gaudens priuilegijs, cuius rei eximiam producendam figuram. Dauid Amalecitas persequens eisdem funditus deleturus, iter suum, vti vellet, prosequi non poterat, quod saucios aliquot secum duceret, & exhaustos, & ob viarum difficultates defatigatos, quibus præcepit, vt in tuto loco manerent, impedimenta, currus, arma, comeatum, & belli sarcinas custodirent. Interea cum alijs inimicos persecutus est, quos prostragauit, atq; ita ad suos opimis onustus spolijs reuertit, at

cum ea iam diuidenda essent, magna lis & contouersia inter milites orta est, num qui ad sarcinas & machinas mansissent, & hostem non vidissent, è præda participes esse deberent, quare cum inter se litem dirimere non possent, Regem contentionis placuit arbitrum deligere, qui ait, *Non sic facietis fratres mei, de his quæ tradidit nobis Dominus: æqua enim portio erit descendenti ad prælium & remanenti ad sarcinas, & similiter diuident.* Et factum est hoc ex die illa, & deinceps constitutum & præfinitum & quasi lex in Israel usque in diem hanc. In cruento & ferali illo Caluarie conflictu, auditores, Iesus Christus Dominus noster inimicos debellauit, & solus dæmonem confregit. *Torcular calcavi solus, & de gentibus non fuit Isai. 65. vir mecum, ait Isaias. Ieremias, Fortis impetit in Ierem. 46. fortem, & ambo pariter ceciderunt.* Nemo victoriæ, quam de Satana retulit, aut Angelorum, Apostolorum, aut Sanctorum aliquis, participes exstitit: ideo ad hoc designandum ab omnibus derelictus fuit, sola Virgo ad sarcinas mansit, sola ipsa iuxta crucem stetit immobilis, & sola fidem seruauit: non disputabam hic aut inquiram, num Apostoli eandem seruauerint nec ne. At in ipsa non defecit, sed fidelis exstitit: cum igitur æqua debeat esse & eorum qui castra tutantur, & eorum qui conflictum ineunt & sanguinem effundunt, portio, cumq; Christus è conflictu nominis sui exaltatione, corporis glorificatione, & ascensionis suæ gloriam sit consecutus, sequitur, idem omnino ius iure meritoque in Virginem nostram competere. Atq; hoc illi hodie in assumptione concessum, & eiusdem cum Filio fortis esse iudicata est.

Denique Virgo hæc vix exstincta est, quia Filius eam suus in altum euexit. Huius esse magnæ naturæ dicitur, vt ferrum quocumq; demum loco sit, at se attrahat, ita lapis ille angularis, & de quo Paulus ait, *Petra autem erat Christus*, è summo cœlorum habitaculo sacrum matris suæ corpus sepulchro inclusum in cœlum sustulit.

Tradunt Physici Ciconias, dum cœlum Ciconiarum mutant, & ex vno climate in aliud concedunt, affectus in parentes senio graues & viribus destitutos in parentes, humeros excipere, & in aliam regionem transportare feruentiores. *Exurge Domine in præcepto quod mandasti.* Animalibus etiam brutis

hunc instinctum indidisti, vt parentes colerent & honorarent. *Exurge Domine*, hoc amoris præceptū & effectum illius in gloriosa matre tua exhibe, atq; ita potentia suæ alis matrē excitauit, & in cœlum transtulit, iam mortem perpressam, & sexaginta quinque annos, vt communior fert opinio, agentem: decimoquinto enim ætatis anno peperit Christum, triginta tribus annis cum eodem conuersata est, ac quindecim post mortem illius annis mortua est.

Mortua, inquam, morte miraculis & priuilegijs plena. Primò, sine villo dolore, & morbo aullo diuexata, vt quidem Ioannes Damascenus testatur: ita mortuus est Aaron in monte Hor, & Moyses in monte Nebo, vnde ait scriptura, *Mortuus est ibi Moyses seruus Domini, subente Domino: non caligauit oculus, nec dentes illius mori sunt.* 2. Omnes Apostoli, qui tum temporis in mundo vivebant, diuino quodam miraculo illi morienti adfuerunt. Apud Lucam scriptum est, *Vbicumque fuerit corpus, ibi congregabuntur & Aquilæ:* Sacrum Virginis corpus Ierosolymis erat, & ecce mortis illius articulo aquilæ illæ imperiales, quæ per totum mundum volauerant, congregabantur. 3. Omnes illi morienti astiterunt Angeli ad tam diuinam puranque animam recipendam, eamque ad æternam beatitudinem prælaturi, quod secunda me parte expositurum promiserā, in quam mentis impetu delatus erā, & nesciebā.

V.

1. Reg. 6.

Hodie igitur, auditores, triumphæ gloriæ, & coronationis Deiparæ dies est, hodie arca illa testamenti è terra Philistijm ad Bethsamites, id est, domum Solis refertur. Hodie egregium hoc tabernaculum, quod tanto tempore sub vitæ huius tentorijs & papilionibus commoratum fuit, in magnificum cœli templum illatum est: hodie verus Salomon dilectissimam matrem ad dextram suam collocauit, sancte illi promittens ac iurans omnibus illius precibus postulationibusque se annuiturum, hodie formosa illa Esther Regni cœlestis corona, quod præ cæteris fæminis Regi Assuero placuisset, insignitur, hodie pulchra illa Sara à Principibus domus Pharaonis commendatur & extollitur, hodie denique pulchra vt Luna facta est, & vt plena luna, quæ tot prius dolum & molestiarum Elypses erat passa.

Gen. 11.

Ecquod tunc cœlesti in aula gaudium, ec-

quæ fuit exaltatio? Hanc Patres describunt & quam scitissime depingunt, & sanctus Anselmus imprimis, *Contempletur animo, qui potest, Lib. de ex quo gaudio, qua festiuitate, quibus concentibus, cell. Virg, subilabant omnes beatorum Spirituum ordines, quando & amicam Domini sui matrem aduentare, & ipsum Dominum suum et videbant omnia sua gloria decoratum velle occurrere?* Plura etiā Bernardus, *Quis cogitare sufficiat, quam gloriosa Regina mundi processerit, & quanto deuotionis affectu tota in occursum cœlestium legionū prodierit multitudo, quibus gloriosa canticis ad thronum sit deducta, quam placido vultu, quā serena facie, quam diuini amplexibus suscepta à filio, & super omnem exaltata creaturam.*

Iacob Patriarcha cum filium suum Iosephum visurum, in Ægyptum descenderat, qui tum primus à Rege erat, omnes regni Principes, Iosepho congratulaturi eidem occurrerūt, omnemque quem potuerit honorem exhibuerunt. Ita hodie Maria Virgine cœlum subeunte gloriosum visura filium, qui tunc vniuerso orbi dominabatur (nam de se ipso ait, *Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra*) omnes cœlicius ac Principes, in Christi, qui Dux & Caput eorum erat, gratiam, illi obuiam procedant, tamq; excellentem matrem honoraturi, admirantes simul & gaudentes illi occurrunt, *Quæ est ista qua ascendit de deserto, delicijs affluens?*

Regina Saba dum relicto regno Regem Salomonem visum venit, multis stipata comitibus & diuitijs multis & aromatibus onusta venit, *Multo cū comitatu & diuitijs, camelis portantibus aromata & aurum infinitum nimis & gemmas pretiosas.* Additque scriptura tot antea diuitias & aromata Ierosolymis conspecta nō fuisse, *Non sunt allata vltra aromata tā multa, quam ea qua dedit regina Saba Regi Salomoni.* Maior & excellentior fuit haud dubie cœli terræque Regiæ in cœlum introitus, nā è mundi huius territorio, filium suum Christum verum Salomonem visura, eodem conscendens multis angelorum myriadibus, & infinita Cherubinatorum multitudine stipata, & omni aromatum & diuitiarum spiritualium genere affluens introiuit, & nullus vniquam sanctus, nullaue vniquam creatura, tantum aromatum aut tot bonorum operū gemmas, quorū illayita hac egrediens, secū tulit, contulisse comperitur.

Cardatam mulierem describens Salomon ait,

ait, *Multa filia congregauerunt sibi diuitias, tu supergressa es uniuersas.* De virgine Deipara sine dubio locutus est, nam quamuis multa creaturae & sancti multas virtutes bonaque o-

pera in hac vita congregarint, meritis tamen omnes longe transcendit: in hoc mundo multa bona congregamus, sed eadem quamprimum etiam dissipamus: cum scilicet sepius ieiunauimus, multas effudimus elemosinas; multum temporis orationi impendimus, ingentes nobis thesauros & diuitias collegimus, ac vnicuique lethali admisso peccato omnium acturam facimus. At gloriosa haec Virgo numquam vllum admittit delictum, & a primo natiuitatis suae puncto semper diuitias accumulauit, neque vnquam destitit. Quam igitur diues & opulenta caelos ascendit? Quanta fuit, & hodie etiam num est illius gloria?

Apostolus gloriam Christi exaggeraturus, his ad Hebraeos verbis est usus, *Sedes ad dextram maiestatis in excelsis, tanto maior angelis effectus, quanto pra illis differentijs nomen hereditauit cui enim aliquando Angelorum dixit, filium meum es tu, ego hodie genui te?* Vnde efficitur vult gloriam angelorum non nisi seruatorum gloriam esse, Christi vero, filij vnigeniti. Et videmus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti. Eodem ego vti argumento possum & concludere, gloriam virginis longo intervallo aliorum Sanctorum gloria antecellere, utpote quae sola gratiam accepit, quod sc. Dei Mater esset, quae nulli vnquam creaturae concessa fuit. Adeo vt tanto gloria eius ceterorum gloriam excedat, quanto meritorum numero ac magnitudine ceteris praecelluit.

Dixit apud Ioannem Dominus, *Vbi ego sum, illic & minister meus erit, id est, ea qua fruor gloria, fruatur & is, qui mihi obsequium impenderit, atque Virgo, quamuis ancillam se dixerit, Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum, quid tamen maius fuit, hominum scilicet & Angelorum Regna, naturae miraculum, totius vniuersi gemma, denique Dei mater, credendum igitur gloriam illius omnem aliam transcendere gloriam.*

Paulus de Sanctorum loquens gloria, eam adeo eximiam, magnam & admirabilem esse praedicat, vt nec oculus viderit, nec auris auerit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparauit Deus diligentibus se. Huic ipsi senten-

tiae innixus, ad eundem modum dico, si gloria Deum amantium adeo futura est magna, vt comprehendi nequeat, ecquae futura est & modo etiam est illius gloria, quae non modo illi dilexit, sed mundo etiam peperit, illiusque mater extitit? illa exprimi potest, aut cogitatione comprehendi?

Vidisse se signum magnū in caelo Ioannes ait, mulierem scilicet amictam Sole, & duodecim stellis velut diademate redimitam. Virgo nostra signum hoc est, quae hodie in caelo apparet, & amictus ille solaris & corona est stellis compaginata, fulgorem & splendorem, ac maiestatem gloriae illius denotat: corona mulieris illius est duodecim composita erat stellis, & virginis nostrae est duodecim pulcherrimis qualitatibus composita, prima est clarissima SS. Trinitatis visio: secunda ardentissimus & beata hac gloria de-visione procedens amor: tertia extremum & infinitum quoddam gaudium: quarta admirabilis quaedam creaturarum in verbo cognitio: quinta corporis splendor: sexta, impassibilitas: septima, agilitas: octaua, subtilitas: nona, super omnes angelos exaltatio: decima, matris Dei dignitas: vndecima, virginitatis laurea: duodecima excellentia Reginae caelorum. An non corona haec splendida & gloriosa, & duodecim egregijs stellis insignita?

An non magnificus ille triumphus? introitus quidam admirabilis? assumptio plane admirabilis & stupenda? Virginem quatuor elementa transcendentem videre, ac Lunae, Mercurij, Veneris, Solis, Martis, Iouis & Saturni orbis, primum mobile, caelum Crystallinum transeuntem, & caelum empyreum ingredientem: est profecto aquila illa, quae in scriptura nidum suum in arduis posuisse dicitur, aquila inquam, quae vltra angelorum caput transuolat, & ab angelis honoratur.

Cum igitur ab angelis in caelo hodie honoratur, par est & nos homines illam in terra colere, non velut deam quamdam, vt insani quidam haeretici commenti sunt, non velut creatricem, sed creaturam, non velut mediatricem, sed aduocatam duntaxat. Et sane eadem vt Dei matrem, & matrem misericordiae honorare debemus & re ipsa etiam honoramus, filium in illa honorantes: si enim gloria filiorum parentum est gloria, ita vicissim ac reciproce parentum gloria in filios redundabit, *Gloria filiorum patres honorat.*

V I. Apoc. 12.

Virginis gloriae de-

Virginis triumphus.

Quomodo virgo honoranda.

Prou. 17.

Stultus

Oebis Christi-
anus vni-
uersus vir-
ginem ho-
norant.

Sapienter igitur & vesani hæretici, qui creditis peccare nos & idololatriam committere; cum Virgini huic obsequium aliquod impendimus, facimus enim hoc antiquitus, & semper & ab omnibus Patribus factitatum est, Augustino, Bernardo, Gregorio, alijsq; plurimis, at quis vniquam Virginem nostram digno non est honore prosecutus? oculos per vniuersum Christianum orbem circumferte, circumspicite singula, quatuor mudi angulos cogitatione percurrite, tot veteres Basilicas inspicite, ac videbitis tertiam eorum partem Virgini huic dedicatam esse.

Catholico-
rum fides
de honore
virginis.

Erratis haud dubie, cum idololatrias nos dicitis & putatis, quid enim de virgine credere nos creditis? dicimus illam magis Christo deuinctam esse, magisque ab illo propendere, quam nos, dicimus magis eam illius ancillam esse & creaturam, magis ab illo redemptam, quia plura ab ipso accepit beneficia, maioremque gratiam, quidquid enim est, per Christum est, *Pulchra ut Luna*, ait scriptura in laudem eius, quæ lumen habet, sed non à se, at à Sole: ita gloriosa virgo pulchra est, & peccati omnino expers, sed à Christo Domino id profectum.

Luc. 1.

Audite ut hoc ipsa confiteatur in Cantico suo, *Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, & quam obrem quæso? Quia fecit mihi magna qui potens est.*

3. Reg. 1.

Eam igitur ut aduocatam nostram, ut Domini atque vniuersi Redemptoris matrem colimus, est enim in cælo velut noua quædam Bersabea ad Salomonis dextram residens, certa se impetraturam, quodcumque precibus ab eo postulauerit, velut altera Esther iuxta Assuerum pro misero Mardocheo, genere inquam humano deprecans, velut secunda Abigail Davidis iracundiam & furorem aduersus stolidum Nabal, id est peccatorem, indignantis mitigans, denique velut cælestis quædam Thecuis, rebelles Absalomos, id est peccatores, Regi ac Patri suo reconcilians.

Esth. 2.

1. Reg. 25.

2. Reg. 14.

Est igitur honoranda, cum & angeli illam honorent, idque dupliciter, primo laudes eius dilatando de prædicandoque, *Ecce enim beatam me dicent omnes generationes*: deinde filium illius amando & obsequendo, atque is potissimus est, qui reddi ei honor potest. Bersabeæ coram Dauide se magna humilitate prosternens,

3. Reg. 1.

aliud ab eo non postulauit, quam ut filius patri in regno posset succedere: Deipara quoque aliud ab hominibus non postulat, quam ut filius illius Rex sit, id est, in animis nostris & cordis throno Dominium exerceat. Non reperitur in vniuersa scriptura virgo nisi bis hominibus locuta, semel cum cognatam suam Elisabeth salutauit, deinde ministris in Cana Galilææ dicens, *Omnia quæcumque dixerit vobis, facite.* Cogitate, idem illam nobis dicere ac suggerere, pro nobis in cælo intercedit, vultque omnia seruari atque exacte fieri, quæ filius nobis suis præceperit, non sufficit rosarium è cingulo gestare, nisi obseruanti mandatorum eius incumbamus, filio igitur obediendum, si placere voluerimus patri.

Et se verè ita res habet, Virgo sanctissima, ut enim seruire & colere & adorare quam humillime tuum debemus filium, ita te ex toto corde & ex animo, toto vitæ tempore honorare ac venerari. Tu namque cæli porta es, stella maris, peccatorum patrona, angelorum Regina, mater misericordiæ, & quantum te hic in terra colimus & veneramus, tantum te in cælo pro nobis orare constat. Ideoque te suppliciter obsecrantes, solitum ut fauorem nobis exhibeas, ipsam te iam precibus ac verbis compellamus, quibus olim Adonia Bersabeam, *Precor ut dicas Salomoni Regi*, (neque enim tibi negare quidquam potest) *ut des mihi Abisag uxorem.* Easdem tibi preces, tibi o cæli terræque Regina, deprecamur, tibi que magna animi demissione supplicamus, verum ut Salomonem Filium tuum Iesum Christum deprecemur: certi quippe sumus, nihil illum tibi denegaturum, ut nobis non Abisag, sed gloriam cælestem in præmium concedat. Bersabeæ vero illum exaudiens, ait animo promptissimo, *Ego loquar pro te Regi.* Idem obsecro fac Deipara, pro nobis apud filium intercede, nostram apud illum causam age, nostrique apud maiestatem illius suscipe patrocinium.

Assuerus Rex præ affectus, quo Estherem prosequeretur, vehementia ait: *Quid vni Regina Esther? qua est petitio tua: etiam si dimidiam partem Regni petieris, dabitur tibi.* Idem tecum agitur in cælo, quod olim cum Esthete in Perside apud Assuerum: nam summus Regum Rex Christus tanto te honore, amore, reuerentia, & affectu prosequitur, ut quidquid ab illo

petue.

petieris, tibi daturus sit. Tu igitur, spes nostra & refugium vnicum, veniam nobis delictorum impetra, emendationem vitæ obtine, & gratiam illius in hoc mundo adipiscere, & in altero gloriam & beatitudinem, cuius nos participes reddant Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, Amen.

IN FESTO S. ROCHI CONFESSORIS.

Partitio.

- I. De Sanctorum vitæ & exemplis imitandis.
 II. De eorundem historiarum utilitate.
 III. De vitio pestilentia.
 IV. De S. Rocho, eius patriâ ac rebus præclarè gestis.

Sint lumbi vestri præcincti, & lucerna ardentis in manibus vestris, Luc. 12.

FIGURA.

Veteri Testamento celebratur vir quidam sanctus & illustis de tribu & ciuitate Nephthalim in Galilæa superiore, cui nomen Tobias: dicitur hic iam inde ab incunabulis virtutis studiosus fuisse, Dei timorem ob oculos habuisse, in eoque ad vsque vitæ extremum perseverasse, adeo vt quantum cresceret atate, tantum & vitæ sanctimonia meritumque cresceret copia: vt ne quidem à rege Assyriorum Salmanasar cum vniuersis tributibus suis in captiuitatem Babylonicam iam abductus, Niniueq; commorans, tyrannide licet: & immanitate Barbarorum oppressus, ab amore, timore, ac præstita sacramento Deo suo fide, vel latum vnguem deflexerit, magna que cum patientiæ significatione ac modestiæ triste hoc & ingratum exilium ferens, omnium piorum operum, ac præsertim charitatis ac misericordiæ exercitio se consecrauerit. Vehemens enim erga proximum amor tam ardentis animo eius subdebat faces, noctu & interdum alio vt opere non occuparetur, aliudq; nõ actitaret, quam Deum assiduus precibus fatigare, afflictos consolari, ægros adire, indigis auxiliari, pauperibus de facultatibus succurrere, faucijs

Bess. de Sanctis.

medelam afferre, mortuos deniq; terræ mandare. Quæ omnia vno velut fasce complectens se cra historia, hoc eius vitæ compendiu rexit, *Esurientes alebat, nudisq; vestimenta præbat, & mortuis atq; occisis sepulturam sollicitus exhibebat.*

Hic ergo vir mirè sanctus fuit, & sanctè admirabilis; sed si vetera hæc & prisca seponere gesta, & æuum auorum transeundo ad recentiora venire tempora voluerimus, in nostra prouincia, ne dicam ætate (ab hinc n. 300. floruit annis) alium non minori prædium sanctimonia, nec inferioribus donatū reperiemus meritis. Nomen illi Rochus, patria Gallia hæc nostra, virtutes porò eius inexplicabiles. Hic ergo virtutè naturali sanguinis nobilitati combinans (fuit namq; domo & stirpe illustis) ad Tobie veteris imitationem, iam inde à flore ætatis virtutum studio se dedit, ac toto vitæ tempore ipsum non deseruit; imprimis verò in operibus pietatis & charitatis & misericordiæ mirabilem, ac prope dixero diuinū atq; inimitabilem se reddidit. Parentibus namque inter mortuis generosè mundum protriuit, mundanisq; cedens, facultates in egenos dispersit, inque voluntarium & lironium secedens exilium, & natali excedens solo, in alienum se contulit, & regiones ne fama quidem notas & remotas adijt, vitamque omnem, vt potè amore & charitate æstuans proximo subleuando impendens, ægris & nominatim pestilenti lethaliq; correptis morbo, quos alij mortis formidine ne aspiceret quidem, nedum attingere ausi essent, sedulo ardentèq; adesse, & si quam posset verbo manuq; opem afferre studuit. Adeo vt cum sola frequentaret nosodochia & protochodochia, interq; afflictos perpetuò visitaret, & eius moliminibus, Deo cælitus aspirante, hac ipsa lue infectos, ad quorum medelam humana deficiebat industria, sanitati redderet, etiamnum viuents celebrati passim nomè cæperit, & ad exterarum diffundi regiones, atq; hinc factū est, vt etiam vita sanctus inter illustres sit sanctos relatus, & ab omnibus, qui epidemico hoc morbo correpti sunt, toto passim Christiano orbe, vt patronus & alexicacos inuocetur. Hodie ergo, quoniã anniuersaria religione & obseruantia festiuitas eius recolitur, reliquã vitæ eius seriem deducere, & præconia enarrando prosequi constitui. Cum verò hæc nobis felicitas

PPP

citas